

Bona nit, rapitencs i rapitenques! Bona nit a tothom!

Quan me va trucar Josep, l'alcalde, i em va proposar que fes lo pregó d'enguany, vaig entrar en un estat de xoc i pànic bastant considerable. És un honor, però també una gran responsabilitat. Potser per intentar tranquil·litzar-me, o animar-me, mos vam posar a recordar junts aquell pregó del 2009. Jordi i José Pedro vestits de dames, i Olga de pubilleta. Irrepetible! Vam riure, això sí. I no sé si em vaig tranquil·litzar molt, però en fi, vaig acceptar el repte, i aquí em teniu.

Un dia de finals de juny, em vaig trobar pel poble a Tomàs l'Amorós (pare), un altre pregoner recent del poble, i li vaig demanar que em donés alguns consells per a pregoners "estàndard". Me'n va donar uns quants, i de molt bons, i pràctics. Per exemple, que m'apropés bé al micro. Així que, si no se'm sent bé, aviseu-me... Però de fet, i sense voler-ho, em va donar el peu d'entrada per al pregó. Em va dir: "Mira, tu no et preocupes, perquè els primers minuts la meitat del públic no t'escoltarà. Encara que l'alcalde t'hagi presentat en tots los detalls, estaran preguntant-se qui ets i de qui ets". I té raó, i en lo meu cas encara més, que he viscut quasi tota la meua vida fora de la Ràpita.

Així que, amb el permís de l'alcalde i el vostre, torno a presentar-me. Sóc la néta de Rafel lo Blanco i de Cinta la Tarranca. Néta de Rafel lo Ganso i de Cinteta Panitoros. Los dos iaies Rafel i mon padrí Rafelín. Si era xiquet estava cantat: m'hauria d'haver dit Rafel. Però si era xiqueta, encara més cantat: una besàvia Cinta, iaies Cinta i Cinteta, mare Mª Cinta... Com m'havia de dir?... Cinta, no?... Pos no! Me dic Vanessa. Vanessa Balagué i Añó.

Per a la generació de mons pares sóc "la xiqueta de Balagué". Quin Balagué? Josep. Lo de *xiqueta* em puja l'autoestima una barbaritat, perquè ja toco els 40. I si encara no heu caigut en qui sóc, esta és la definitiva i la més ageneracional. Juntament amb la meua estimada germana, som "les filles de Maricín, la mestra". Mon pare i ma mare, els meus dos pilars. Ells m'han inculcat valors com la justícia social, la solidaritat i la tolerància, l'amor per la natura, l'art i la cultura, i a casa sempre s'ha potenciat la curiositat, lo debat i el diàleg. I me van

fer un dels millors regals que m'han fet mai a la vida: man germana Ariadna. Però també sóc la dona de Jordi, lo Rito. I per a les generacions més joves, segurament seré “la mare de Lluc, lo de Barcelona”, tot i que és un rapitenc *de pro*. JORDI i LLUC, amb ells tot és millor!

En resum, rapitenc 100%. I què significa, per a mi, La Ràpita? Escriure és un bon exercici per conèixer-se un mateix, i és escrivint el que ara vos llegiré, el que m'ha fet entendre i evidenciar tot el que representa per a mi lo nostre poble.

La Ràpita m'ha donat una infància de poble en un poble de mar. Quin *lujo*! No vos ho podeu imaginar! Los meus amics de Palautordera, on vivia de menuda, s'havien de banyar al riu o a la piscina. Em sentia súper *guai* i important i diferent, quan tornava i explicava les meues vacances al poble i a la platja. Ja sabeu que, a l'època, *Verano Azul* marcava la tendència vacacional. Los records que tinc d'aquells anys són tots bons i bonics, i recordo que era una xiqueta feliç i al poble em sentia molt lliure: anava, venia, entrava i sortia. Los iaïos, que veia molt poc durant l'any, los amics del carrer, los cosins i cosines, los tios i ties. 9 persones dins d'un 600, les paelles a la Torra, la barqueta, l'aluet i la costa. Los gelats a les alamedes, la fruita de l'arbre a la boca, la paga de la setmana gastada en *matacríos* i *peta-zetas*. A casa escoltaven Serrat, però a mi m'agradava en secret “Juntos”, de Paloma San Basilio. Que guapa la trobava! Tot l'estiu amb *cangrejeres*, sí, aquelles sabates que et dixaven lo peu suat i ple de fideus negres. I aquell vestit que m'agradava tant, amb serrell a les mànigues i a la vora, i amb aquell estampat hawaiano. Xiques del 75, segur que també en tenieu un i vos encantava tant com a mi! Records imborrables!

La Ràpita de l'adolescència: los primers amics, los companys de classe, los mestres. L'Arsenal i el Casinet, los nostres temples. Les pipes i la Fanta de taronja. Les “voltetes al poble” amb les Vespinos o les Derbis Variant. Quanta gasolina vos fèiem gastar, amics! Esperava que posessen per Radio Ràpita “Every breath you take”, de Police, per gravar-lo en una cinta, amb sort, sense que s'escoltés la locutora. I després, los primers balls i els sofàs foscos de

l'Ambros. Jugàvem a ser sofisticats i demanàvem Malibú amb pinya, o els menys atrevits com jo, Lima Rives en got de tubo i gel. Lo colmo de la dolçor! Les *hombres* de volum impossible, los cinturons amples... Si no tenies unes J.Hayber no eres ningú. I el cor, sempre a punt d'explotar.

La Ràpita de la meua joventut: los primers *noviets*. El diminutiu, tan utilitzat en estes terres, sembla que li restava importància a l'assumpte, provocant un efecte tranquil·litzador als pares. Vam canviar les motos pels cotxes i seguïem gastant gasolina amb més voltetes al poble. Lo Barranc, la Iguana, lo Tràngol, lo Canya Canya. "Loosing my Religion" de REM, un himne. I també mos llencem a explorar la comarca. La Lira a Amposta, la Long Play a Alcanar... I, els pares, patint. I, natros, xalant. I el cor, a mil.

Segueixo sent jove i gaudint de La Ràpita els caps de setmana: lo Way, no cal dir res més. Los viatges a Barcelona amb tren o la Hife. Dominges tristos, divendres alegres, i així van passant los anys. Los estudis. Los professors. Gent nova. Ciutat nova, gran, molt gran per a una xiqueta de 16 anys. Lo pis d'estudiants. Les birres i el *grunge* que s'imposa: les Marteens, les Converse, jerseis de llana dobla i molta camisa de quadros. Dilluns alegres i alguns divendres que ja no agafo el tren per baixar. Los ulls i les orelles sempre ben oberts. Los primers descobriments musicals més enllà de lo més comercial, impossible triar-ne una! Bé, sí, "Common People", de Pulp! Les primeres vacances sense pares. Los primers escriptors de referència, los primers concerts, les exposicions, lo cine, el teatre. La primera feina, per mi, la definitiva. El cor continua bategant fort, però ara ja comença a no ser un joc, no hi ha diminutius i la cosa va en sèrio. I la gent de l'Ebre, en lluita: Lo Riu és Vida!

I La Ràpita actual. La de la meua maduresa... La de l'edat adulta... No sé molt bé com dir-ho! Benvinguda la "copa balón" i l'era del Gin Tònic. La cervesa artesana, mentre el vermut guanya terreny. Mos repetim que tenim una edat, i canviem les nits interminables pels migdies gloriosos. Musicalment desbordada amb tant oferta interessant, costa seguir-ho tot! Racons nous del Delta i de la comarca per descobrir. I restaurants i bars que obren, tots volem provar-los. Los amics que conto amb els dits de la mà: un tresor. Los dinarets, los

soparets, los vermutets, los caferets, les copetes. Altra vegada diminutius, potser en este cas, resten quilos. La família. La casa dels pares, sempre un referent, un valor segur. I ganes de saber més sobre l'origen familiar, de les històries contades a mitges. Remenar a l'armari de la iaia, o al moble bar dels pares, en busca d'algun tresor *vintage*. Tot i que les cangrejeres han tornat amb força en la seua versió més glamurosa (talons i brillons), recordem com suaven los peus, i comprem sabates de pell bona. La roba, si és feta a mida i amb amor, millor. Disseny, qualitat i proximitat. I a poder ser, teixits orgànics! Volem tornar a menjar un préssec de l'arbre i recordar aquell sabor que mos trasllade al passat. Caps de setmana i vacances impagables per a natros i per al nostre fill, que torna a gaudir d'una infància de poble en un poble de mar, encara que només sigue per uns pocs mesos l'any. I el cicle torna a començar.

Li vaig preguntar a ma mare alguna anècdota de quan era menuda. Me va explicar que, quan arribava a la Ràpita de vacances, jo abraçava tothom a qui ella saludava. Me va preguntar per què ho feia i li vaig contestar que perquè aquí tots érem família. A Palautordera la gent es cridava pel nom, mentre aquí tots eren cosins i primos i cosines i manos. I tots los amics de mons pares eren mons tios i mas ties. Lo nostre caràcter, carinyós i familiar, és la nostra gran riquesa. Els adjectius d'un poble són els de la seva gent i la Ràpita és familiar, i també és generosa, sorprenent, natural, tradicional, espontània, graciosa, viva, excessiva.

I ara, em pregunto, però, com m'agradaria que fos La Ràpita del futur, la de demà mateix. I m'agradaria que conservés i potenciés la tradició. Però també m'agradaria que fos més arriscada i més moderna. Vull una Ràpita més atractiva. I una Ràpita on es preserven i restauren les poques construccions originals que mos queden. I que aposte per un turisme de qualitat i respectuós amb el medi ambient. Una Ràpita més cultural, crec que este ha estat, fins a dia d'avui, lo nostre punt feble. Polítics, ho dic amb tota la il·lusió del món: fem que passen coses interessants a La Ràpita! I fem-ho ja! Ho necessitem!

De la mateixa manera que dic això, també penso que no només los polítics tenen esta responsabilitat. Rapitencs i rapitenques: hem de donar la talla. Recolzem l'agenda i assistim als actes. Mos queixem que no es fa res i quan se fa, no hi anem! La queixa és negativa i poc constructiva. Pensem també en les possibles solucions, presentem propostes, demanem! Hi ha exemples històrics d'organització ciutadana on s'han aconseguit grans millores socials i culturals. Natros també som responsables del poble que volem que sigue La Ràpita!

I també afegiré, potser per defecte professional, que voldria una Ràpita més oberta al món científic. Estem situats en un paratge espectacular, ple de recursos naturals. Som privilegiats! Per què no conèixer millor lo nostre entorn?

La ciència, maltractada en aquest país per les constants retallades, és, juntament amb l'educació i la cultura, el gran motor de progrés d'una societat. La investigació genera coneixement, i també processos i tecnologia, que es poden aplicar de forma pràctica en camps tant diversos com les comunicacions, el medi ambient, la sanitat... En definitiva, acaba generant riquesa. La ciència bàsica és, per un altre cantó, essencial per entendre millor el món on vivim. I això ens fa estimar-lo, i per tant, preservar-lo i cuidar-lo. El Delta, com la ciència, també està constantment amenaçat i l'hem de defensar. Ningú no ho farà millor que natros, és casa nostra.

D'altra banda, la feina de científic està pagada amb diners públics, i per tant és la nostra obligació retornar el coneixement adquirit cap a la societat, de forma divulgativa i entenedora. Ho fem en forma d'articles, conferències divulgatives o tallers, a centres cívics, biblioteques, escoles. A l'Institut de Ciències del Mar, on treballo, tenim molta experiència en aquest camp. És una vessant de la meua feina que m'agrada especialment, així que em mullo aquí i ara. Si vos ve de gust i voleu que encetem activitats d'aquest tipus a La Ràpita, podeu comptar amb mi!

La meua feina m'obliga també a parlar del mar. Aprendre a estimar-lo i a disfrutar-lo és un regal que també m'ha fet lo nostre poble. I a més, em paguen per estudiar-lo! Una sort! Navegar pels mars del nostre món m'encanta, i és un

plaer laboral que valoro enormement. La mar obre fronteres, obre la ment. Relaxa i intensifica a la vegada, dilueix, incita a les descobertes i als viatges. I viatjant s'aprèn sempre, i quan aprenem ens sentim més lliures i més feliços.

I amb este missatge és amb el que m'agradaria dirigir-me a les dames i pubilles d'enguany, representants de La Ràpita del futur. Fa setmanes que esteu posant totes les ganes i il·lusió en estar guapes esta nit. Que si el vestit, la perruqueria, les sabates, lo maquillatge, los complementos. Cap detall se vos ha escapat! L'esforç dóna els seus fruits i avui, no només esteu guapes, esteu brillants! A la vida, les coses que valen la pena, solen requerir esforç. I és just i bonic que així sigue, perquè aprenem a valorar-les.

Vatros, dames i pubilles, tot i representar a tota la joventut rapitenca, sou totes dones. Penso en les dones que són una referència en la meua vida: ma mare, man germana, amigues. Mestres, metges, actrius, periodistes, escriptores, dissenyadores, científiques... I tantes altres dones treballadores que hi ha avui en esta Plaça del Cóc. Són totes elles dones estupendes, interessants, ties canyeres, amb talent, fortes, valentes, lluitadores, atractives, divertides, professionals de primera. Xaladores les que més, però currantes, també les que més. Hem estudiat, ens hem format, i ens hem esforçat tot el que calia, i segurament més! Les dones som així.

I per això, la majoria podem dedicar-nos a allò que mos agrada i mos apassiona, i mos ho passem bé fent la nostra feina. Això no es paga amb diners! Ja us ho he dit: l'esforç té premi. Però no només la recompensa final és l'objectiu. Lo camí per arribar sol ser molt més interessant i gratificant.

Així que, xiquetes (i xiquets): estudieu o formeu-vos en allò que vos agrade! Viatgeu, escolteu música, aneu a concerts, al teatre, al cine, visiteu exposicions, experimenteu, divertiu-vos, llegiu molt, somieu, i, si és possible, mentre feu tot això, somrieu, i tot serà més fàcil!

Tot això vos enriquirà, vos plantejarà dubtes, vos farà pensar, se vos mostraran realitats diferents a la vostra. I al final, el premi: sereu persones amb criteri, no vos podran manipular, sereu lliures en les vostres opinions i en los vostres

actes, i sereu vatros los que decidireu lo vostre futur professional i emocional.
Reivindiquem el dret a decidir, i el dret a decidir, comença per un mateix.

Joventut de La Ràpita, lo futur és vostre! Rapitencs i rapitenques, estic segura que La Ràpita de demà, utilitzant una expressió de mon fill que m'encanta, serà "molt més millor".

I ara, a xalar amb ganes!

Bones festes majors a tothom!